

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 130)

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Anti-Personel Mayınların Kullanılması ve Ortak Sınıra Yakın Bölgelerdeki Anti-Personel Mayınların Temizlenmesi veya İmha Edilmesi Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/488)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.111101-1481/2945

6.7.1999

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 9.6.1999 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Anti-Personel Mayınların Kullanılmaması ve Ortak Sınıra Yakın Bölgelerdeki Anti-Personel Mayınların Temizlenmesi veya İmha Edilmesi Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bülent Ecevit
Başbakan

GEREKÇE

Anti-Personel Mayınların (APM) sorumsuzca ve ayırım gözetilmeksizin kullanılmasının sivil nüfusta yol açtığı ağır kayıplar uluslararası kamuoyunda giderek artan bir hassasiyete neden olmuştur. APM'lerin topyekün yasaklanması konusunda ortaya çıkan siyasi girişimler çerçevesinde başlatılan süreç, "APM'lerin Kullanımı, Üretimi, Stoklanması ve Transferinin Yasaklanması ve Bunların İmhasına İlişkin Sözleşmenin" 2-4 Aralık 1997 tarihlerinde Ottawa'da gerçekleştirilen konferansta 123 devlet tarafından imzalanmasıyla sonuçlanmıştır. Ottawa Sözleşmesi 1 Mart 1999 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiştir. Halihazırda mezkûr Sözleşmeyi 135 ülke imzalamış, 77 ülke ise onaylamış bulunmaktadır.

Türkiye, APM'lerin neden olduğu yaralama ve ölümlerden ve bunun insani bakımdan yol açtığı sonuçlardan duyulan kaygıları paylaşmakla birlikte, coğrafi konumundan kaynaklanan özel güvenlik mülahazaları nedeniyle Sözleşmeyi henüz imzalamamıştır. Yine de, uluslararası toplumun APM'lerin yol açtığı zararların önüne geçilmesi çabalarına katkıda bulunma kararlılığının bir ifadesi olarak ülkemiz, 1996 yılında APM'lerin dışatımını ve transferini yasaklayan ulusal bir moratoryum ilan etmiş ve 1998 yılında bu moratoryumu 3 yıl süre ile uzatmış bulunmaktadır. Diğer ta-

raftan, Sözleşmeyi komşularımızdan sadece Bulgaristan ve Yunanistan imzalamış olup; Güneydoğu komşularımızın bu yönde bir girişimi olmadığı görülmektedir. Esasen, sözkonusu bölgede mayınların özellikle terör örgütlerince ayırım gözetilmeksizin kullanılmakta olması da ülkemizin bu aşamada Ottawa Sözleşmesini imzalamaktan imtina etmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Ancak Türkiye, Sözleşmenin insanî hedeflerinin ikili ve bölgesel planda alınacak önlemlerle de desteklenebileceği görülmüştür. Nitekim, askerî makamlarımızın da görüşleri alınmak suretiyle, bazı komşu ülkelerle ortak sınırlarımızın APM'lerden arındırılmasına yönelik girişimlerde bulunmaktadır.

Bu çerçevede, ortak sınırlarımızın APM'lerden arındırılması ve bunların gelecekte de kullanılmaması bakımından doğrulama mekanizmaları ihdas edilmesi amacıyla Bulgaristan ile aramızda 22 Mart 1999 tarihinde Sofya'da bir Anlaşma imzalanmıştır. Anlaşmanın, onay belgelerinin teatisini müteakip 90 gün içerisinde yürürlüğe girmesi hükme bağlanmıştır. Bulgar Tarafı, onay işlemlerini 1999 yılının yaz aylarında sonuçlandırmaya çalışacağını ifade etmiş bulunmaktadır. İki ülke arasındaki dostluk, iyi komşuluk ve işbirliği ilkeleri temelinden hareketle, uluslararası toplumun anti-personel mayınların kullanılmasını, depolanmasını, üretimini ve transferini yasaklamaya yönelik çabalarına katkıda bulunmak üzere neticelendirilen sözkonusu Anlaşmanın ülkemiz tarafından onaylanması, bu yönde bölgesel bir rejimin temellendirilmesi bakımından atılmış önemli bir adımı oluşturacak ve bölge ülkeleri arasında benzer ikili düzenlemelere gidilmesinde model teşkil etmekle, bu husustaki dış politika ilkelerimizin teyidi ve sürdürülmesi açısından katkı sağlayacaktır.

Millî Savunma Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Millî Savunma Komisyonu

Esas No. : 1/488

Karar No. : 21

5.8.1999

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 6.7.1999 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 9.7.1999 tarihinde Talî Komisyon olarak Komisyonumuza, Esas Komisyon olarak Dışişleri Komisyonuna havale edilen "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Anti-Personel Mayınların Kullanılmaması ve Ortak Sınır Yakın Bölgelerdeki Anti-Personel Mayınların Temizlenmesi veya İmha Edilmesi Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı" Komisyonumuzun 5.8.1999 tarihinde yaptığı 6 ncı Birleşiminde, Hükümeti temsilen Millî Savunma ve Dışişleri Bakanlıkları temsilcilerinin de katılmalarıyla incelenip görüşüldü.

Tasarı ve gerekçesi incelendiğinde;

Anti-Personel Mayınların sorumsuzca kullanılmasının sivil nüfusta ağır kayıplara yol açtığı ve bunun da uluslararası kamuoyunda büyük bir hassasiyete yol açtığı,

Bu nedenle "Anti-Personel Mayınların Kullanımı, Üretimi, Stoklanması ve Transferinin Yasaklanması ve Bunların İmhasına İlişkin Sözleşme"nin 2-4 Aralık 1997 tarihli Ottawa (Kanada) Konferansında 123 devlet tarafından imzalandığı,

Halihazırda mezkûr sözleşmenin 135 ülke tarafından imzalandığı ve 77 ülke parlamentosunca da onaylandığı,

Türkiye Cumhuriyeti Devletinin ise, coğrafi konumundan kaynaklanan özel güvenlik mülahazaları nedeniyle Sözleşmeyi henüz imzalamadığı,

Sözleşmeyi komşularımızdan sadece Yunanistan ve Bulgaristan'ın imzaladığı, bu nedenle askerî makamlarımızın da görüşül alınmak suretiyle, bazı komşu ülkelerle ortak sınırlarımızın anti-personel mayınlardan arındırılmasına yönelik girişimlerde bulunduğu,

Bu amaçla Bulgaristan ile aramızda 22 Mart 1999 tarihinde Sofya'da bir anlaşma imzalandığı,

Tasarının da bu anlaşmanın onaylanması amacıyla hazırlandığı,

Görülmektedir.

Hükümet adına yapılan tamamlayıcı açıklamalarda ve Komisyonumuzda yapılan görüşmelerde;

– NATO bünyesi içinde sözkonusu anlaşmayı imzalamayan iki ülke bulunduğu ve bunların da Amerika Birleşik Devletleri ile Türkiye Cumhuriyeti Devleti olduğu,

– Sayın Cumhurbaşkanımızın son Bulgaristan ziyareti sonrasında hazırlanan sözkonusu Anlaşmanın benzeri anlaşmaların diğer bazı komşularımızla da gerçekleştirilmesi yönünde çalışmaların sürdüğü,

İfade edilmiştir.

Hükümet adına yapılan tamamlayıcı açıklamaları takiben Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca da benimsenerek maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının 1 inci maddesi ile yürürlük ve yürütmeye ilişkin 2 nci ve 3 üncü maddeleri Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz Esas Komisyon olan Dışişleri Komisyonuna sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan
Sadık Kırbaş
Çanakkale
Kâtip
M. Kemal Tuğmaner
Mardin
Üye
Gönül Saray Alphan
Amasya
Üye
Rıza Ulucak
Ankara
Üye
Turhan Tayan
Bursa
Üye
Hüseyin Arı
Konya
Üye
Mustafa Enöz
Manisa
Üye
Ekrem Pakdemirli
Manisa

Başkanvekili
Hayrettin Özdemir
Ankara
Üye
M. Metanet Çulhaoğlu
Adana
Üye
Oğuz Aygün
Ankara
Üye
Hüseyin Arabacı
Bilecik
(İmzada bulunamadı)
Üye
Fahrettin Kukaracı
Erzurum
Üye
Namık Hakan Durhan
Malatya
Üye
Hasan Güllay
Manisa
Üye
Ahmet Demircan
Samsun

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN
TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE BULGARİSTAN CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ARASINDA ANTI-PERSONEL MAYINLARIN KULLANILMAMASI VE
ORTAK SINIRA YAKIN BÖLGELERDEKİ ANTI-PERSONEL MAYINLARIN TEMİZ-
LENMESİ VEYA İMHA EDİLMESİ HAKKINDA ANLAŞMANIN
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Dışişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışişleri Komisyonu

Esas No. : 1488

Karar No. : 83

4.8.1999

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Anti-Personel Mayınların Kullanılmaması ve Ortak Sınıra Yakın Bölgelerdeki Anti-Personel Mayınların Temizlenmesi veya İmha Edilmesi Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı Komisyonumuzun 3 Ağustos 1999 tarihli 12 nci birleşiminde Dışişleri Bakanlığı, Millî Savunma Bakanlığı ve Genelkurmay Başkanlığı temsilcilerinin katılmalarıyla görüşülmüştür.

İki ülke arasındaki dostluk ve iyi komşuluk ilkelerinden hareketle, ortak sınırlarımızın anti-personel mayınlardan arındırılması amacını taşıyan Tasarı Komisyonumuzca uygun görülerek kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkanvekili
B. Suat Çağlayan
İzmir
Kâtip
Mehmet Ali Bilici
Adana
Üye
Müjdat Kayayerli
Aydın
Üye
Teoman Özalp
Bursa

Sözcü
Mehmet Kaya
Kahramanmaraş
Üye
Ali Tekin
Adana
Üye
Nesrin Ünal
Antalya
Üye
Hasan Erçelebi
Denizli

Üye
M. Bedri İncetahtacı
Gaziantep
Üye
Hüseyin Kansu
İstanbul
Üye
Rahmi Sezgin
İzmir
Üye
M. Necati Çetinkaya
Manisa

Üye
Mustafa Yaman
Giresun
Üye
Osman Yumakoğulları
İstanbul
Üye
Basri Coşkun
Malatya
Üye
Bırol Büyükköztürk
Osmaniye

Üye
M. Cengiz Güleç
Sivas

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE BULGARİSTAN CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA ANTI-PERSONEL MAYINLARIN KULLANILMAMASI VE ORTAK SINIRA YAKIN BÖLGELERDEKİ ANTI-PERSONEL MAYINLARIN TEMİZLENMESİ VEYA İMHA EDİLMESİ HAKKINDA ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR

KANUN TASARISI

MADDE 1. — 22 Mart 1999 tarihinde Soyfa'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Anti-Personel Mayınların Kullanılmaması ve Ortak Sınıra Yakın Bölgelerdeki Anti-Personel Mayınların Temizlenmesi veya İmha Edilmesi Hakkında Anlaşma"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE BULGARİSTAN CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA ANTI-PERSONEL MAYINLARIN KULLANILMAMASI VE ORTAK SINIRA YAKIN BÖLGELERDEKİ ANTI-PERSONEL MAYINLARIN TEMİZLENMESİ VEYA İMHA EDİLMESİ HAKKINDA ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR

KANUN TASARISI

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Bülent Ecevit
Başbakan

Dev. Bak. ve Başb. Yrd.
D. Bahçeli
Devlet Bakanı
H. Ulugbay
Devlet Bakanı
Prof. Dr. Ş. S. Gürel
Devlet Bakanı
M. Yılmaz
Devlet Bakanı
H. Gemici
Devlet Bakanı
F. Ünlü
Millî Savunma Bakanı
S. Çakmaköğlu
Maliye Bakanı
S. Oral
Sağlık Bakanı
Doç. Dr. O. Durmuş
Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı V.
M. C. Ersümer
Kültür Bakanı
M. İ. Talay

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.
H. H. Özkan
Devlet Bakanı
Prof. Dr. T. Toskay
Devlet Bakanı
S. Somuncuoğlu
Devlet Bakanı
Prof. Dr. R. Mirzaoğlu
Devlet Bakanı
Prof. Dr. Ş. Üşenmez
Devlet Bakanı
Prof. Dr. A. Çay
İçişleri Bakanı
Ş. Tantan
Millî Eğitim Bakanı
M. Bostancıoğlu
Ulaştırma Bakanı
Prof. Dr. E. Öksüz
Sanayi ve Ticaret Bakanı
A. K. Tanrıku
Turizm Bakanı
E. Mumcu
Çevre Bakanı
F. Aytakin

Devlet Bakanı
M. Keçeciler
Devlet Bakanı
Y. Yalova
Devlet Bakanı
R. K. Yücelen
Devlet Bakanı
E. S. Gaydalı
Devlet Bakanı
M. A. İrtemçelik
Adalet Bakanı
Prof. Dr. H. S. Türk
Dışişleri Bakanı V.
Ş. S. Gürel
Bayındırlık ve İskân Bakanı
K. Aydın
Tarım ve Köyüşleri Bakanı
Prof. Dr. H. Y. Gökalp
Enerji ve Tabii Kay. Bakanı
M. C. Ersümer
Orman Bakanı
Prof. Dr. N. Çağan

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE BULGARİSTAN CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA ANTI-PERSONEL MAYINLARIN
KULLANILMAMASI VE ORTAK SINIRA YAKIN BÖLGELERDEKİ
ANTI-PERSONEL MAYINLARIN TEMİZLENMESİ VEYA İMHA EDİLMESİ HAKKINDA
ANLAŞMA**

GİRİŞ

Bundan böyle "Taraflar" olarak anılacak olan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti,

Birleşmiş Milletler Şartı, Helsinki Nihat Senedi, Stokholm Belgesi, Paris Şartı, 1994 Viyana Belgesi ve AGİT ilkelerinden doğan taahhütlerine bağlılıklarını anımsayarak,

İki ülke arasındaki, 1992 Dostluk, iyi komşuluk, İşbirliği ve Güvenlik Antlaşması ve Karşılıklı Güven ve Güvenlik Artırıcı Önlemler ile Türkiye ve Bulgaristan Arasındaki Askerî Temaslara İlişkin 1992 Edirne Belgesinde ifade edilen dostluk, iyi komşuluk ve işbirliği ilkelerini teyid ederek,

1989'dan bu yana uluslararası alanda meydana gelen kaydadeğer olumlu gelişmeleri dikkate alarak,

İki ülke arasındaki, paylaştıkları ortak Avrupa-Atlantik değerlerine dayalı dostluk ilişkilerini ve ortak güveni güçlendirmeyi isteyerek,

Güneydoğu Avrupa'da istikrar, güvenlik ve saydamlığa daha fazla katkıda bulunmaya kararlı şekilde,

Ortak insancıl değerleri paylaşarak ve uluslararası toplumun anti-personel mayınların kullanılmasını, depolanmasını, üretimini ve transferini yasaklamaya yönelik asil çabalarına katkıda bulunmayı arzulayarak,

Aynı hedeflere yönelik çabalara katılımında bulunmaya teşvik etmek amacıyla bölgedeki diğer ülkelere örnek teşkil etmeyi arzulayarak,

Aşağıdaki hususlar üzerinde mutabık kalmışlardır :

Madde 1

Genel Yükümlülükler

1. Taraflar hiçbir koşulda 2 nci maddede belirtilen uygulama alanında anti-personel mayınları kullanmamayı ve depolanmış ya da döşenmiş bulunan tüm anti-personel mayınları imha etmeyi veya temizlemeyi taahhüt ederler.

2. Taraflar bu taahhütlerini uygun şekilde ilgili ulusal belgelere ithal etmeyi üstlenirler.

Madde 2

Uygulama Alanı

Bu Anlaşmada öngörülen önlemler Tarafların, sırasıyla, Primorsko, Sredetz (Grudovo), Polyana, Elhovo, Topolovgrad, Rogozinovo, Shtit ve Büyükdolluk, Süleçoğlu, Kırklareli, Üsküp, Vize, Kıyıköy ile sınırlanan toprak alanlarını kapsayacaktır.

Madde 3

Tanımlar

1. "Anti-Personel Mayın (APM)" bir kişinin mevcudiyeti, yaklaşması veya teması ile infilak edecek biçimde tasarılan ve bir veya birden fazla kişiyi etkisiz hale getirecek, yaralayacak veya öldürecek mayındır. Personele karşı araçların yaklaşması, üzerine basması veya dokunması ile harekete geçecek şekilde tasarlanmış ve bunların yerinden sökülmesini engelleyen sistemlerle teçhiz edilmiş mayınlar, bu şekilde tanımlanmış olmalarının neticesinde, anti-personel mayın olarak kabul edilmezler.

2. "Mayınlı Saha" mayın olan veya mayın bulunmasından şüphe duyulan tehlikeli alan anlamına gelmektedir.

3. "Gözlemlenen Taraf" topraklarında anti-personel mayınların temizlenmesinin gözlemlendiği Tarafıdır.

4. "Gözlemci Taraf" gözlem yapılmasını gerek gören ve bu nedenle gözlemin yürütülmesinden sorumlu olan Tarafıdır.

5. "Gözlemci" Taraflarca, bu Anlaşmanın IV. maddesi hükümleri uyarınca, bir gözlemi yürütmek üzere belirlenmiş ve o Taraf Devletin onaylı gözlemciler listesinde yer alan şahıs demektir.

6. "Gözlem Ekibi" belirli bir gözlemi yürütmek üzere Gözlemci Tarafça görevlendirilmiş (atanmış) gözlemciler grubu demektir.

7. "Gözlem Ziyareti" bu Anlaşmanın uygulanmasını temin etmek üzere Taraflardan birinin Gözlem Ekibinin diğer Tarafın topraklarında gerçekleştirdiği ziyaret demektir.

8. "Giriş/Çıkış Noktası" topraklarında gözlem yapılacak Tarafça tanımlanan Gözlem Ekibi üyelerinin Gözlemlenen Tarafın topraklarına varacağı ve ayrılacağı noktadır.

Madde 4

Gözlem Faaliyetleri

1. Taraflar, uygulama alanı içindeki temizleme faaliyetlerini, bu Anlaşmanın 6 nci maddesinin 1 inci paragrafı uyarınca bildirilen depolar da dahil olmak üzere, mutabakat ile yılda bir kez karşılıklı olarak gözlemleyeceklerdir.

2. Gözlemciler Gözlemci Tarafın vatandaşı olacaklardır. Gözlemci Ekibi en fazla üç gözlemci, gerekirse bir tercüman ve yardımcı personelden oluşacak, azami altı kişiyi aşmayacaktır.

3. Gözlem Ziyareti gerçekleştirmek isteyen Taraf, bu talebini ve Gözlem Ekibi üyelerinin kimliklerini, gözlem yapılacak mahalli, gözlemin bölgenin neresinden başlayacağını ve Giriş Noktasını karşı tarafa en az 45 gün önceden, diplomatik kanallardan bildirecektir. Gözlemlenen Taraf, gözlem talebini kabul edip etmediğini gözlemin başlamasından en az yirmi gün önce Gözlemci Tarafa bildirmek mecburiyetindedir.

4. Gözlemlenen Taraf, gözlem öncesinde yapılacak koordinasyon toplantısında gözlem yapılacak bölgedeki mayın temizleme faaliyetler, mayın depolarının yerleri ve durumları hakkında diğer Tarafa bilgi verecektir.

5. Gözlem, Gözlem Ekibinin gözlemlenen ülkeye varışının ertesi günü başlayacak ve iki gün içinde tamamlanması esas alınacaktır. Ülke içindeki süre tercihen dört günü geçmeyecektir.

6. Tarafların uygulama alanındaki toprakları, Gözlem Ziyaretleri amacıyla iki bölüme ayrılacak ve bir Gözlem Ziyareti sırasında bu bölümlerden biri gözlemlenecektir. Karşılıklı ilgili bölümlerin sınırları ön koordinasyon toplantısında kararlaştırılacaktır.

7. Taraflar ilk koordinasyon toplantısında Giriş/Çıkış noktalarını belirleyecekler ve Gözlem Ziyaretleri sırasında bu noktaları kullanacaklardır.

Madde 5

İmha veya Temizleme

Uygulama alanında anti-personel mayınların imhası veya temizlenmesi, bu Anlaşmanın yürürlüğe giriş tarihinden itibaren altı yıl içinde tamamlanmalıdır. Bu süreç normal olarak yılda bir kez yapılacak Gözlem Ziyaretleri ile gözlemlenecektir.

Madde 6

Bilgi Değişimi

1. Bu Anlaşma hükümlerine uyulduğunun temin edilmesi amacıyla, her iki Taraf, uygulama alanındaki tüm mayınlı sahaların yeri ve toplam sayısı ile depolanmış anti-personel mayınların toplam sayısı ve yeri hakkında, bu Anlaşmanın yürürlüğe girişini izleyen doksan gün içinde ön bilgi değişiminde bulunacaklardır. Bu bilgi değişimi her yılın 30 Nisan tarihinden önce yapılacaktır. Yıl içinde önemli bir değişiklik meydana gelmesi halinde, ilgili Taraf, diğer Tarafı bu değişiklik meydana gelir gelmez mümkün olan en kısa süre içinde haberdâr edecektir.

2. Bütün bilgi değişimleri diplomatik kanaldan yapılacaktır.

3. Her yıl gerçekleştirilecek olan Gözlemler tarafların ortak rızası ile sayıca artırılabilir veya iptal edilebilir.

Madde 7

Gözlem Ekiplerine İlişkin Hükümler

1. Giriş/Çıkış Noktalarına varışlarında Gözlem Ekibi üyelerini bir eskort ekibi karşılayacaktır.

2. Gözlemlenen Tarafın topraklarında Gözlemci Ekip üyelerinin mevcudiyeti sırasında, Gözlemlenen Taraf uygun çalışma yeri, ulaşım ve gerektiği takdirde tıbbî yardım sağlayacaktır.

Madde 8

Hukukî Konular

1. Gözlemlenen Tarafa ait menkul ve gayrimenkullere Gözlem Ziyareti sırasında Gözlemci Tarafça neden olunan bir zarar ve ziyanın meydana gelmesi durumunda, Gözlemlenen Taraf olabilecek tazminat taleplerinden feragat edecektir.

2. Taraflar, bu belge hükümleri gereğince icra edilen faaliyetler sonucunda, gözlemcilerin yaralanması, sakatlanması veya ölümlü halinde, resmî olarak birbirlerinden herhangi bir tazminat talebinde bulunmamayı taahhüt ederler. Bununla birlikte, Taraflar, üçüncü şahısların sebep olduğu yaralanma, sakatlanma veya ölümlü sonuçlanan hallerde tazminat hakkını saklı tutarlar.

Madde 9

Mali Hususlar

Gözlem Ekibi üyelerinin, uygulama alanı dahilindeki iache-ibate, ulaştırma ve acil tıbbî yardım giderleri dahil, Gözlem Ziyareti ile ilgili tüm harcamaları Gözlemlenen Tarafça üstlenilecektir.

Madde 10

İdarî Hususlar

Gözlemciler statülerine uygun hizmetler ve tesislerden yararlanacaklardır.

Madde 11

Ayrıcalık ve Bağışıklıklar

Gözlemcilere, Gözlem Ziyareti sırasında, Viyana Sözleşmesinin diplomatik ilişkileri düzenleyen hükümleri uyarınca diplomatik ajanlara tanınan ayrıcalık ve bağışıklıklar tanınacaktır.

Madde 12

Uyuşmazlıkların Çözümü

Taraflar, bu Anlaşmanın yorum ve uygulamasından kaynaklanan uyuşmazlıkları görüşmeler yoluyla çözümleneceklerdir.

Madde 13

Bilginin Korunması

1. Her iki Taraf, bu Anlaşmanın uygulanması kapsamında elde ettikleri bilgiler konusunda güvenlik sınıflandırması kurallarına uyacaklardır.

2. Tarafların bu bilgileri ait olduğu Tarafın yazılı izni olmaksızın üçüncü taraflara açıklama hakkı bulunmamaktadır.

3. Güvenlik sınıflandırmasına riayet kuralları, Anlaşmanın sona ermesinin ardından da geçerliliğini koruyacaktır.

Madde 14

Tadil ve Gözden Geçirme

1. Taraflardan her biri bu Anlaşma için yazılı olarak tadil ya da gözden geçirme önerisinde bulunabilir. Bu amaçla, yazılı bildirim yapıldığı tarihten itibaren doksan gün içinde görüşmeler başlayacaktır. Mutabık kalınan değişiklikler ya da gözden geçirilen hususlar Anlaşmaya ek bir Protokol ile yansıtılacaktır.

2. Anlaşmanın uygulanmasını gözden geçirmek üzere, her beş yılda bir, dönüşümlü olarak Taraflardan birinin topraklarında bir konferans düzenlenecektir.

Madde 15

Süre ve Sona Erme

Bu Anlaşma on yıllık bir süre için yürürlükte kalacaktır. Taraflardan biri diğerini bu sürenin bitiminden altı ay öncesine kadar Anlaşmayı sona erdirmeye niyetinden haberdar etmezse, Anlaşma otomatik olarak onar yıllık sürelerle uzayacaktır.

Madde 16

Onay ve Yürürlüğe Giriş

Bu Anlaşma onay gerektirmektedir. Onay belgelerinin teati edildiği tarihten itibaren 90 gün içinde yürürlüğe girecektir.

Bu Anlaşma 22 Mart 1999 tarihinde, Sofya'da her biri aynı derecede geçerli olmak üzere, Türkçe, Bulgarca ve İngilizce dillerindeki iki orijinal metin olarak tanzim edilmiştir. Yorum konusunda uyuşmazlık olduğunda İngilizce nüsha geçerli olacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti
Hükümeti Adına
İsmail CEM
Dışişleri Bakanı

Bulgaristan Cumhuriyeti
Hükümeti Adına
Nadezhda MIHAILOVA
Dışişleri Bakanı